

PROTOKÓŁ

z I spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy
przeprowadzonego w ramach opracowania planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 PLH180018 Trzciana
w dniu 16.08.2011 r. w Krośnie

Spotkanie odbyło się w budynku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Miało na celu: przedstawienia projektu POIS.05.03.00-00-186/09, w ramach którego obecnie opracowywane są plany zadań ochronnych na obszarze województwa, metodyki przygotowania planu zadań ochronnych, zasad funkcjonowania Zespołu Lokalnej Współpracy, a także charakterystyki obszaru – przebiegu granic, przedmiotu ochrony i głównych zagrożeń.

PROGRAM SPOTKANIA:

- Prezentacja zespołu zaangażowanego w proces powstawania PZO (RDOŚ, koordynator PZO, eksperci);
- Przedstawienie zaproszonych gości;
- Podanie ogólnych założeń tworzenia PZO;
- Przedstawienie informacji o obszarze zebranych i wstępnie przeanalizowanych przez koordynatora PZO;
- Identyfikacja brakujących danych;
- Podanie zakresu weryfikacji i uzupełnienia zgromadzonych danych;
- Identyfikacja grup interesu – utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy;
- Ustalenie zasad dalszej współpracy i sposobów komunikowania się, (przedstawienie przyjętej komunikacji w trakcie procesu planistycznego pomiędzy Koordynatorem PZO, RDOŚ a ZLW (spotkania dyskusyjne, PIK, strona www, itd.);
- Ustalenia zakresu prac pomiędzy spotkaniami.

PROWADZĄCY I PRELEGENCI:

Agnieszka Marcela – I Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i
Wojewódzki Konserwator Przyrody,
Dominik Wróbel – wykonawca planu zadań ochronnych dla obszaru PLH 180018 Trzciana,
Rafał Szkudlarek – Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura 2000” – ekspert
chiropterolog
Anna Bator – Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura 2000” – ekspert chiropterolog

UCZESTNICY:

Ewa Kaczmarska Więckowska – Sołtys Sołectwa Mszana
Elżbieta Pustułka – Sołtys Sołectwa Trzciana
Halina Cysak – Urząd Gminy Dukla
Zbigniew Dłużniewski – Podkarpacka Izba Rolnicza
Władysław Boczar – Sołtys Sołectwa Teodorówka, Radny Rady Miejskiej w Dukli
Zenon Leńczyk – Przewodniczący Zarządu Osiedla Dukla
Tomasz Najbar – Stowarzyszenie Inżynierów Techników Leśnictwa i Drzewnictwa
Kamil Grałek – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie
Piotr Brewczyński – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie
Wiesława Żywiec – Nadleśnictwo Dukla
Zbigniew Żywiec – Nadleśnictwo Dukla
Sławomir Lubojemski – Starostwo Powiatowe w Krośnie
Grzegorz Zajdel – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie, Podkarpacki Oddział Regionalny
Stanisław Roman – Lokalna Organizacja Turystyczna „Beskid Niski”
Magdalena Radecka - Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
Małgorzata Szczepka – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie
Bogusław Bargieł – Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Krośnie
Anna Potoczny – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie
Lucyna Zymyn – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie
Grzegorz Hodała – Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Drogowych w Rzeszowie
Andrzej Sokołowicz – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad O/Rzeszów

PRZEBIEG SPOTKANIA

Rozpoczęcie spotkania i prezentacje

Spotkanie otworzyła Pani Agnieszka Marcela, która powitała zgromadzonych gości. Następnie przedstawiła pracowników RDOŚ w Rzeszowie zaangażowanych w projekt oraz poprosiła o przedstawienie gości przybyłych na spotkanie. W trakcie pierwszej prezentacji omówiła założenia projektu, podała zasady tworzenia i zawartość planów zadań ochronnych oraz sposób tworzenia i skład Zespołu Lokalnej Współpracy. Na końcu opisała funkcjonowanie i rolę Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej w opracowywaniu PZO.

Po niej głos zabrał Pan Dominik Wróbel, który w trakcie drugiej prezentacji scharakteryzował obszar wskazując gdzie leży, jaką ma powierzchnię, co podlega ochronie oraz jakie występują zagrożenia. Na końcu podał zasady współpracy z ZLW.

Ostatnia prezentacja przygotowana przez ekspertów chiropterologów zawierała charakterystykę obu gatunków nietoperzy, będących przedmiotami ochrony w obszarze – nocka dużego i podkowca małego, stanowisk zlokalizowanych w obszarze oraz głównych zagrożeń.

Przedstawione prezentacje zamieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gdos.gov.pl>) w zakładce „Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”

Dyskusja:

Pan Piotr Brewczyński

Stwierdził, że nieprecyzyjne zapisy polskiego prawodawstwa dotyczące obszarów Natura 2000 jak też brak dla nich planów zadań ochronnych lub planów ochrony budzą szereg problemów związanych z zarządzaniem nimi i ochroną. Zwrócił uwagę na duży stopień ogólności zapisów dotyczących wskazań ochronnych, brak jasnego określenia wymagań szeregu gatunków i siedlisk, różnice w podejściu do sposobów ich ochrony, kłopoty z identyfikacją zagrożeń. Zauważył że sposób sformułowania tych elementów decyduje czy zarządzanie obszarem będzie mogło być prowadzone w sposób bezkonfliktowy, a przedmioty ochrony należycie chronione. Wskazał że kontrowersje w społeczeństwie budzi zarówno fakt, że obszary Natura 2000 zostały wyznaczone, jak i sam sposób ich wyznaczania.

Zwrócił również uwagę na fakt, że obszar zachował cenne walory przyrodnicze pomimo prowadzonej tu od dawna gospodarki, co świadczy że nie spowodowała istotnego pogorszenia stanu środowiska. Poruszył temat gospodarowania na gruntach leśnych podkreślając że właściwy sposób prowadzenia gospodarki nie wpływa na pogorszenie stanu siedlisk, a jedynie zmienia strukturę lasu naśladując niejako procesy naturalne. Podkreślił by pamiętać o tym przy ustalaniu zagrożeń i planowaniu działań ochronnych. Zaznaczył że proces istotnego przekształcania siedlisk, czyli wylesień zakończył się kilkadziesiąt lat temu i teraz, jeśli występuje, ma bardzo ograniczony zasięg. Zapytał też czy jest konieczność obejmowania ochroną tak znacznego areалу buczyn, skoro należą one do siedlisk powszechnie występujących na Podkarpaciu.

Nawiązał także do poruszonego przez ekspertów chiropterologów problemu dostosowania oświetlenia obiektów sakralnych do potrzeb zamieszkujących je kolonii nietoperzy, wskazując że nocne oświetlenie odstrasza potencjalnych złodziei. Przyznał jednak że na pewno da się je tak ustawić by spełniało swoje funkcje nie szkodząc jednocześnie zamieszkującej obiekt kolonii nietoperzy. Wyrzucił wątpliwość czy konieczne do ich ochrony jest obejmowanie wraz ze stanowiskiem tak znacznego areálu sąsiednich terenów, w tym lasów. Kończąc zapytał czy przedstawiciele klasztoru administrującego Pustelnią św. Jana z Dukli zostali na spotkanie zaproszeni.

Pan Dominik Wróbel

Zapewnił, że administratorzy kościoła zostali zaproszeni na spotkanie. W odpowiedzi na wcześniejsze uwagi Pana Brewczyńskiego wyjaśnił, że informacje dotyczące niewłaściwej gospodarki leśnej (podane w trakcie prezentacji) odnoszą się w głównej mierze do lasów prywatnych. Odniósł się również do kontrowersji istniejących wokół powstawania obszarów Natura 2000, przyznając że były tworzone w pośpiechu, bez konsultacji społecznych. Teraz jest jednak czas by należycie przedyskutować ustalenia powstającego planu. Odniósł się również do uwagi dotyczącej znacznego areálu powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych (buczyn) włączonych do obszaru, wskazując na ich bogactwo, zróżnicowanie, a z tego względu potrzebę ochrony reprezentatywnej dla nich, a więc dużej, powierzchni. Kończąc wspominał o możliwościach finansowania wskazań ochronnych, zaznaczając że położenie w obszarze Natura 2000 sprzyja pozyskaniu środków. Następnie poprosił ekspertów chiropterologów by odpowiedzieli na wątpliwości dotyczące nietoperzy i zasiedlonych przez nie obiektów.

Pani Anna Bator

Poinformowała, że w naszym kraju występuje 25 gatunków nietoperzy, z czego 6 uznanych jest za priorytetowe przy wyznaczaniu obszarów Natura 2000. W obszarze Trzciana znajdują się dwa z nich: podkowiec mały i nocek duży. Są to gatunki, których kolonie letnie występują głównie na strychach starych budynków, a zimowiska w jaskiniach. Podkreśliła, że w tym rejonie znajdują się jedynie trzy kolonie podkowca małego (kaplica w Trzcianie, kościół w Tylawie, klasztor w Dukli) i dwie kolonie nocka dużego (kaplica w Trzcianie, kościół w Równem), i tylko dla nich wyznaczono obszary Natura2000, biorąc pod uwagę ich wymagania siedliskowe. Dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów leśnych nie niesie dla nich zagrożeń, a istotne pogorszenie warunkowych siedliskowych wyphywać może głównie z wielkopowierzchniowych wylesień, np. pod duże inwestycje, lub z przecięcia tras migracyjnych i pofragmentowania obszaru.

Odniosła się również do kwestii oświetlenia obiektów sakralnych zamieszkałych przez nietoperze. Podkreśliła że kompromis w tym wypadku jest łatwy do wypracowania, bo można tak ustawić oświetlenie by wyeksponowało obiekt, pozwoliło zapewnić bezpieczeństwo, a jednocześnie nie oświetlało dróg migracji i wlotów nietoperzy do schronienia.

Pan Piotr Brewczyński

Poruszył sprawę rekompensat dla osób prywatnych i firm z racji obostrzeń obowiązujących na obszarach Natura 2000. Zauważył że warto uprościć procedury i zdjąć z osób prywatnych obowiązek zabiegania o środki na realizację zapisów pzo czy rekompensaty. Podkreślił jak ważna jest akceptacja ludzi żyjących na tamtym terenie.

Pan Zbigniew Dłużniewski

Zapytał, czy miejscowi rolnicy będą mieli jakiegokolwiek korzyści wynikające z położenia w obszarze Trzciana lub w jego sąsiedztwie czy tylko problemy i utrudnienia? Poruszył również sprawę istniejących dwóch dużych zakładów pracy: kamieniołomu i zwirowni – czy będą one miały możliwość dalszego rozwoju?

Osoba z sali

Zapytała czy obszar Trzciana będzie kolidować z trasą S-19 oraz z projektowanym zbiornikiem na Jasiołce? Zauważyła, że południowa część gminy Dukla jest uboga, jej rozwój jest ograniczony Magurskim Parkiem Narodowym i Jaśliskim Parkiem Krajoznawczym. Jeśli jeszcze teraz pojawią się ograniczenia związane z siecią Natura 2000 to gmina Dukla straci możliwość rozwoju.

Pan Rafał Szkudlarek

Udzielił odpowiedzi dotyczącej kamieniołomu w Lipowicy. Stwierdził, że jego istnienie i funkcjonowanie nie niesie istotnych zagrożeń dla kolonii nietoperzy bytujących w obszarze. Istotna w tym wypadku jest dobrze zaplanowana rekultywacja, która uwzględni ich potrzeby.

Pan Dominik Wróbel

Potwierdził że zespół ekspertów nie widzi zagrożeń dla kolonii nietoperzy ze strony kamieniołomu w Lipowicy, natomiast do zagrożeń związanych z trasą S-19 nie jest się w stanie odnieść bo nie otrzymał materiałów, które pokazują projektowany przebieg.

Pani Halina Cycak

Zapytała czy będzie możliwe wycięcie części lasu, związane z poszerzeniem kamieniołomu w Lipowicy, skoro rosnąca tam buczyna karpacka jest przedmiotem ochrony obszaru. Zauważyła, że nie warto z tego względu zamieszczać w pzo restrykcyjnych zapisów, bo uniemożliwią rozwój kamieniołomu.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział że restrykcyjnych zapisów w tym względzie nie będzie, skoro nie wykazano istotnych zagrożeń ze strony kamieniołomu.

Pan Sławomir Lubojemski

Zwrócił uwagę na konieczność zachowania spójności i jednorodności zapisów pzo, w tym dotyczących wydobycia kopalin. Podał przykład zapisów obowiązujących w parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, gdzie zapisy regulujące tę kwestię są niespójne, co skutkuje niemożnością uzgodnienia tego typu inwestycji.

Pani Agnieszka Marcela

Wyjaśniła, że w obszarach chronionego krajobrazu obowiązują prawnie sformułowane zakazy i jednocześnie podane są możliwości odstępstw. Podkreśliła że tego typu inwestycje mogą być realizowane jeśli procedura oceny oddziaływania na środowisko nie wykazała negatywnego wpływu.

Odniosła się do poruszanej wcześniej kwestii dopłat do zalesień na obszarach Natura 2000 – potwierdziła że takich dopłat nie ma. Jednocześnie zaznaczyła że urzędnicy nie kształtują obowiązującego prawa, natomiast są zobligowani do jego przestrzegania. Zaznaczyła jednak że poglądy w tym względzie się zmieniają, pojawia się coraz więcej możliwości korzystania z różnych dopłat w obszarach Natura 2000, więc być może pojawi się wkrótce wola polityczna by zmienić ten stan rzeczy.

Wypowiedziała się również w kwestii korzyści jakie mają rolnicy na obszarach Natura 2000. Wskazała, że mogą korzystać z dopłat rolnośrodowiskowych, a położenie w obszarze pozwala im z tego tytułu otrzymywać większe kwoty. Zaznaczyła że województwo podkarpackie przoduje pod względem ilości rolników korzystających z tego typu dopłat.

Zaznaczyła że pzo nie będzie formułował zakazów a jedynie wskaże zagrożenia dla przedmiotów ochrony i sformułuje działania jakie pozwolą zachować czy przywrócić im właściwy stan. Na koniec odniosła się do kwestii projektowanej trasy S-19 pytając przedstawiciela GDDKiA czy wniosek o wydanie decyzji środowiskowej został złożony w RDOŚ.

Pan Andrzej Sokołowicz

Odpowiedział, że wniosek o wydanie decyzji środowiskowej dla S-19 zostanie złożony we wrześniu. Wyjaśnił że sprawa ciągnie się bardzo długo a koncepcja dla odcinka przebiegającego przez teren Beskidu Niskiego była wielokrotnie zmieniana. Zmniejszono szerokość trasy z trzech pasów ruchu w jedną stronę do dwóch oraz zmieniono przebieg. Obecny raport przewiduje cztery warianty trasy. Nowy, rekomendowany przez wykonawców raportu przebieg koliduje tylko z pięcioma obszarami Natura2000. Omija większość zabudowy i obszar Osuwiska w Lipowicy, gdzie znajdują się zimowiska nietoperzy.

Pani Agnieszka Marcela

Podkreśliła jak dużą pracę wykonała Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad prowadząc liczne konsultacje w gminach, przez które ma przebiegać droga. Przypomniała jednak że oficjalna procedura konsultacji zacznie się z chwilą kiedy wniosek o wydanie decyzji środowiskowej wpłynie do RDOŚ.

Pan Dominik Wróbel

Poprosił przedstawiciela GDDKiA o udostępnienie raportu dotyczącego S-19. Zachęcił również zebranych do kontaktowania się z nim we wszystkich sprawach dotyczących powstającego pzo. Kończąc podziękował wszystkim za uczestnictwo.

Pani Agnieszka Marcela

Poinformowała, że podstawowe informacje o projekcie znajdują się na stronie RDOŚ w specjalnej zakładce dotyczącej planów zadań ochronnych. Na koniec podziękowała wszystkim za spotkanie.

Na tym protokół zakończono.